

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

**VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV
SO SLUCHOVÝM POSTIHNUTÍM
STREDNÉ VZDELÁVANIE**

Vzdelávací program vypracoval Štátny pedagogický ústav.

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 20. 7. 2016 pod číslom 2016-14674/30706:24-10G0 s platnosťou od 1. 9. 2016.

OBSAH

Obsah.....	2
Úvod.....	3
1 Ciele výchovy a vzdelávania.....	3
2 Základné podmienky na realizáciu vzdelávacieho programu.....	3
3 Špecifiká vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím.....	3
4 Charakteristika.....	4
4.1 Popis vzdelávacieho programu.....	4
4.2 Základné údaje:.....	4
5 Profil absolventa.....	6
6 Vzdelávacie oblasti.....	7
7 Rámcové učebné plány.....	8
7.1 Rámcový učebný plán pre 3 –ročné učebné odbory v 4 - ročnej príprave.....	8
7.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory v 4- ročnej príprave: 9	
7.3 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory v 5 - ročnej príprave.....	11
7.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 - ročné študijné odbory v 5 –ročnej príprave:	12
7.5 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory v 5 – ročnej príprave s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku:.....	14
7.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 – ročné študijné odbory v 5 – ročnej príprave s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku:.....	15
7.7 Rámcový učebný plán pre 2 – ročné nadstavbové študijné odbory:.....	17
7.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2 – ročné nadstavbové študijné odbory:.....	17
7.9 Rámcový učebný plán pre 4 – ročné úplné stredné všeobecné vzdelanie v päťročnej príprave (gymnázium).....	19
7.10 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 – ročné úplné stredné všeobecné vzdelanie v päťročnej príprave (gymnázium).....	20
8 Vzdelávacie štandardy.....	20
9 Vyučovací jazyk.....	20
10 Povinné personálne zabezpečenie.....	21
11 Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie.....	21
12 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia.....	21
13 Školský vzdelávací program.....	21
Príloha 1: Obsah vzdelávania predmetu Komunikačné zručnosti.....	23

ÚVOD

Vzdelávací program pre žiakov so sluchovým postihnutím stredné vzdelávanie je súčasťou štátnych vzdelávacích programov pre odborné vzdelávanie a prípravu príslušných skupín študijných a učebných odborov a štátneho vzdelávacieho programu pre gymnáziá (úplné stredné všeobecné vzdelávanie).

1 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Žiaci so sluchovým postihnutím plnia rovnaké ciele vzdelávania ako ostatní žiaci stredných odborných škôl a gymnázií na sekundárnom a na vyššom sekundárnom stupni vzdelávania. Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiakov so sluchovým postihnutím v takom rozsahu aby konečné výsledky žiaka so sluchovým postihnutím zodpovedali profilu absolventa sekundárneho a vyššieho sekundárneho vzdelávania s prihliadnutím na sluchové postihnutie.

2 ZÁKLADNÉ PODMIENKY NA REALIZÁCIU VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

Platia všetky ustanovenia uvedené v príslušných štátnych vzdelávacích programoch.

3 ŠPECIFIKÁ VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO SLUCHOVÝM POSTIHNUTÍM

Podľa tohto vzdelávacieho programu sa vzdelávajú žiaci so sluchovým postihnutím, ktorí sa vzdelávajú v špeciálnych stredných školách pre žiakov so sluchovým postihnutím a v špeciálnych triedach pre žiakov so sluchovým postihnutím.

Žiaci vzdelávaní v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými žiakmi stredných škôl sa vzdelávajú podľa príslušných štátnych vzdelávacích programov s prihliadnutím na ich stupeň postihnutia.

Na všetkých stupňoch vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím je potrebné akceptovať nasledujúce špecifické podmienky, ktoré zabezpečujú žiakom so sluchovým postihnutím saturáciu ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb:

- zaradiť do ŠkVP špecifický predmet komunikačné zručnosti a podľa stupňa zdravotného znevýhodnenia a individuálnej potreby uplatňovať alternatívne formy komunikácie (posunkový jazyk),
- dať možnosť učiteľom flexibilne prispôbiť obsah a štruktúru vyučovacej hodiny zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia,
- vypracovať individuálny výchovno-vzdelávací program v prípade, že žiak nemôže vzhľadom na svoje zdravotné znevýhodnenie plniť požiadavky príslušného vzdelávacieho programu aj v stredných odborných školách pre žiakov so sluchovým postihnutím.

Základné podmienky vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím v bežných triedach stredných odborných škôl a gymnázií (integrované vzdelávanie):

- zabezpečiť odborné, personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so sluchovým postihnutím a tiež systematickú

spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou pre žiakov so sluchovým postihnutím,

- zabezpečiť vypracovanie individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu pre žiaka so sluchovým postihnutím, za ktorý zodpovedá triedny učiteľ v spolupráci s vyučujúcim daného predmetu, školským špeciálnym pedagógom a školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie,
- využívať disponibilné hodiny na zavedenie špecifického predmetu komunikačné zručnosti, prípadne na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiak vzdeláva podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu,
- vyučovať žiaka so sluchovým postihnutím školským špeciálnym pedagógom individuálne alebo v skupinách na vyučovaní alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom,
- umožniť školskému špeciálnemu pedagógovi, logopédovi, školskému psychológovi v rámci vyučovania individuálne pracovať so žiakmi s cieľom systematickej, intenzívnej korekcie, terapie alebo reedukácie sluchového postihnutia.

4 CHARAKTERISTIKA

Vo výchovno-vzdelávacom procese žiaci so sluchovým postihnutím plnia rovnaké ciele ako ostatní žiaci stredných škôl na sekundárnom stupni vzdelania. V špeciálnych stredných školách pre žiakov so sluchovým postihnutím (gymnázium, stredná odborná škola) je dĺžka štúdia predĺžená o jeden rok. Predĺžením štúdia a komplexnou surdo-logopedickou starostlivosťou sa vytvárajú lepšie podmienky pre žiakov so sluchovým postihnutím na zvládnutie vzdelanostného modelu absolventa sekundárneho vzdelania.

4.1 Popis vzdelávacieho programu

Platia všetky ustanovenia uvedené v príslušných štátnych vzdelávacích programoch.

4.2 Základné údaje:

3 – ročné stredné odborné vzdelanie v štvorročnej príprave

Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/jazyk príslušnej národnostnej menšiny
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Záverečná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o záverečnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Výučný list
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Kvalifikovaní remeselníci s uplatnením vo veľkých, stredne veľkých alebo malých firmách, v službách stredného alebo drobného podnikania v danom odbore.

Možnosti ďalšieho štúdia:	Vzdelávacie programy nadstavbového štúdia pre absolventov učebných odborov. Špeciálne kurzy, ktoré umožňujú rozšíriť odbornú kvalifikáciu absolventov.
----------------------------------	--

4 – ročné úplné stredné odborné vzdelanie v päťročnej príprave

Dĺžka štúdia:	5 rokov
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/jazyk príslušnej národnostnej menšiny
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupnivzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Stredný technický pracovník v príslušnom odbore, marketingu a podnikateľskej sféry.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

4 – ročné úplné stredné odborné vzdelanie s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku v päťročnej príprave

Dĺžka štúdia:	5 rokov
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/jazyk príslušnej národnostnej menšiny
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške Výučný list v niektorých odboroch
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Kvalifikovaný pracovník priemyselnej a remeselnej výroby v odbore. Kvalitár, kontrolór, majster, uplatnenie v oblasti drobného a stredného podnikania.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

Úplné stredné odborné vzdelanie pre absolventov učebných odborov

Dĺžka štúdia:	2 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov trojročných učebných odborov v 4-ročnej príprave pre žiakov so sluchovým postihnutím
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné odborné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/jazyk príslušnej národnostnej menšiny
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Stredné odborné vzdelanie v príslušnom odbore vzdelávania a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Stredný technický pracovník výroby v odbore, podnikateľská sféra, marketing
Možnosti ďalšieho štúdia:	Pomaturitné štúdium. Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia alebo ďalšie vzdelávacie programy zamerané na rozšírenie kvalifikácie, jej zmenu alebo zvýšenie.

4 – ročné úplné stredné všeobecné vzdelanie v päťročnej príprave

Dĺžka štúdia:	5 rokov
Forma výchovy a vzdelávania:	Denné štúdium pre absolventov základnej školy
Poskytnutý stupeň vzdelania:	Úplné stredné všeobecné vzdelanie
Vyučovací jazyk:	Štátny jazyk/jazyk príslušnej národnostnej menšiny
Nevyhnutné vstupné požiadavky na štúdium:	Nižšie stredné vzdelanie a splnenie podmienok prijímacieho konania
Spôsob ukončenia štúdia:	Maturitná skúška
Doklad o získanom stupni vzdelania:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Doklad o získanej kvalifikácii:	Vysvedčenie o maturitnej skúške
Možnosti pracovného uplatnenia absolventa:	Výkon niektorých činností vo verejnej správe, kultúre a športe.
Možnosti ďalšieho štúdia:	Študijné programy prvého stupňa vysokoškolského štúdia.

5 PROFIL ABSOLVENTA

Absolvent sekundárneho a vyššieho sekundárneho vzdelania so sluchovým postihnutím má osvojené kľúčové kompetencie a odborné kompetencie, ktoré zodpovedajú profilu absolventa podľa jednotlivých stupňov vzdelania s prihliadnutím na jeho sluchové postihnutie.

6 VZDELÁVACIE OBLASTI

Obsah vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím je rovnaký ako obsah vzdelávania žiakov gymnázií a stredných odborných škôl. Pre žiakov so sluchovým postihnutím je vytvorená vzdelávacia oblasť, ktorej súčasťou je predmet komunikačné zručnosti, ako špecifický predmet určený pre žiakov so sluchovým postihnutím. Predmet komunikačné zručnosti je zameraný na rečový a jazykový rozvoj žiakov so sluchovým postihnutím. Cieľom vyučovania predmetu komunikačné zručnosti je optimalizovať prijímanie, spracovanie a vydávanie informácií u žiaka so sluchovým postihnutím podľa jeho predpokladov a schopností. Úlohy sú koncipované tak, aby si žiaci systematicky osvojili rozličné formy komunikačných zručností v jednotlivých jazykových rovinách v lexikálno-sémantickej, morfológicko-syntaktickej, foneticko-fonologickej a pragmatickej rovine.

Platia všetky ustanovenia uvedené v príslušných štátnych vzdelávacích programoch pre všetky skupiny učebných, študijných odborov a gymnázia.

7 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY

7.1 Rámcový učebný plán pre 3 -ročné učebné odbory v 4 - ročnej príprave

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ¹	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	37	1184
Odborné vzdelávanie	75	2400
Disponibilné hodiny	20	640
CELKOM	132	4224

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	37	1184
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • cudzí jazyk	19	608
Človek a hodnoty • etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo	1	32
Človek a spoločnosť • občianska náuka	2	64
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia	2	64
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	5	160
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	4	128
Špeciálnopedagogická podpora • komunikačné zručnosti	4	128
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	75	2400
Teoretické vzdelávanie	20	640
Praktická príprava	55	1760
Disponibilné hodiny	20	640
SPOLU	132	4224
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Záverečná skúška		

¹ Minimálny počet týždenných hodín je 32 (rozpätie 32 – 35 hodín)

7.2 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 3-ročné učebné odbory v 4- ročnej príprave:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 32 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 128 hodín, maximálne 140 hodín. Školský rok trvá 40 týždňov, výučba v učebných odboroch sa realizuje v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu 33 týždňov, vo 4. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na športovo-vzdelávacie kurzy, na tvorbu projektov, exkurzie, atď. a v poslednom ročníku na absolvovanie záverečnej skúšky.
- c) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi s prihliadnutím na stupeň postihnutia každého žiaka.
- d) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v učebných odboroch realizuje s dotáciou minimálne v rozsahu 1,5 vyučovacích hodín v 1. ročníku, minimálne v rozsahu 1 vyučovacej hodiny v 2., 3. a 4. ročníku.
- e) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v učebných odboroch realizuje v rozsahu minimálne 3 vyučovacích hodín týždenne v každom ročníku. Pre žiakov so sluchovým postihnutím vo vyučovaní cudzích jazykov sa požiadavky, ktoré vyžadujú auditívnu skúsenosť upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa sluchového postihnutia. Požiadavky súvisiace s výslovnosťou sa upravujú (nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v komunikácii v cudzom jazyku). Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 2 vyučovacích hodín týždenne v ročníku.
- f) Pre žiakov so sluchovým postihnutím je povinná výučba predmetu komunikačné zručnosti, ktorá sa v učebných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet komunikačné zručnosti je súčasťou vzdelávacej oblasti „Špeciálnopedagogická podpora“.
- g) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú vyučovacie predmety náboženská výchova v alternatíve s etickou výchovou. Vyučovacie predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 10 žiakov.
- h) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ vyučovacím predmetom náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Vyučovacím predmetom etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov z časovej dotácie disponibilných hodín.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je vyučovacím predmetom občianska náuka.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú vyučovacie predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Vyberie sa jeden z vyučovacích predmetov podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú vyučovacie predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa v učebných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 2 hodín týždenne za celé štúdium.

- l) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je vyučovací predmet telesná a športová výchova. Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa vo všetkých ročníkoch vyučuje spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá, pričom možno utvárať skupiny zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.
- m) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- n) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa trieda s viac ako šiestimi žiakmi delí najviac na dve skupiny, s minimálnym počtom traja žiaci, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky, pričom v skupine je najviac šesť žiakov.
- o) Disponibilné hodiny sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne. Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie.
- p) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu.
- Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v druhom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou.
- Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňuje sa jedno v každom ročníku štúdia, 6 hodín v teréne. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa jeden v 1. ročníku štúdia.

7.3 Rámcový učebný plán pre 4 - ročné študijné odbory v 5 - ročnej príprave

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ²	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	71	2272
Odborné vzdelávanie	67	2144
Disponibilné hodiny	27	864
CELKOM	165	5280

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	71	2272
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • cudzí jazyk	32	1024
Človek a hodnoty • etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo	2	64
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	6	192
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia • geografia	6	192
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	10	320
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	10	320
Špeciálnopedagogická podpora • komunikačné zručnosti	5	160
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	67	2144
Teoretické vzdelávanie	36	1152
Praktická príprava	31	992
Disponibilné hodiny	27	864
SPOLU	165	5280
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Maturitná skúška		

² Minimálny počet týždenných hodín je 32 (rozpätie 32 – 35 hodín)

7.4 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 - ročné študijné odbory v 5 –ročnej príprave:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa môžu rozšíriť podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 32 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 160 hodín, maximálne 175 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2., 3. a 4. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 5. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- c) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- d) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- e) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje v rozsahu minimálne 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3., 4. a 5. ročníku. Pre žiakov so sluchovým postihnutím vo vyučovaní cudzích jazykov sa požiadavky, ktoré vyžadujú auditívnu skúsenosť upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa sluchového postihnutia. Požiadavky súvisiace s výslovnosťou sa upravujú (nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v komunikácii v cudzom jazyku).
- f) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú vyučovacie predmety etická výchova v alternácii s náboženskou výchovou. Vyučovacie predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 10 žiakov.
- g) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ vyučovacím predmetom náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Vyučovacím predmetom etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov z časovej dotácie disponibilných hodín.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je vyučovacím predmetom dejepis a občianska náuka.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú vyučovacie predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú vyučovacie predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. V technických študijných odboroch sa výučba matematiky realizuje v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v každom ročníku. Vyučovacím predmetom informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.

- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je vyučovací predmet telesná a športová výchova. Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa vo všetkých ročníkoch vyučuje spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá, pričom možno utvárať skupiny zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- l) Pre žiakov so sluchovým postihnutím je povinná výučba predmetu komunikačné zručnosti, ktorá sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet komunikačné zručnosti je súčasťou vzdelávacej oblasti „Špeciálnopedagogická podpora“.
- m) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- n) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa trieda s viac ako šiestimi žiakmi delí najviac na dve skupiny, s minimálnym počtom traja žiaci, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky, pričom v skupine je najviac šesť žiakov.
- o) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie. Sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.
- p) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa v 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

7.5 Rámcový učebný plán pre 4-ročné študijné odbory v 5 – ročnej príprave s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ³	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	69	2208
Odborné vzdelávanie	73	2336
Disponibilné hodiny	23	736
CELKOM	165	5280

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	69	2208
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • cudzi jazyk	32	1024
Človek a hodnoty • etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo	2	64
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	6	192
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia • geografia	6	192
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	8	256
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	10	320
Špeciálnopedagogická podpora • komunikačné zručnosti	5	160
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	73	2336
Teoretické vzdelávanie	23	736
Praktická príprava	50	1600
Disponibilné hodiny	23	736
SPOLU	165	5280
Účelové kurzy/učivo		
Kurz pohybových aktivít v prírode		
Kurz na ochranu života a zdravia		
Účelové cvičenia		
Maturitná skúška		

³ Minimálny počet týždenných hodín je 32 (rozpätie 32 – 35 hodín)

7.6 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 – ročné študijné odbory v 5 – ročnej príprave s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku:

- a) Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- b) Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 32 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 160 hodín, maximálne 175 hodín. Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1., 2., 3. a 4. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 5. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva, na kurz na ochranu života a zdravia a kurzy pohybových aktivít v prírode ap. a v poslednom ročníku na absolvovanie maturitnej skúšky.
- c) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- d) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- e) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje v rozsahu minimálne 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku a minimálne v rozsahu 2 týždenných vyučovacích hodín v 3., 4. a 5. ročníku. Pre žiakov so sluchovým postihnutím vo vyučovaní cudzích jazykov sa požiadavky, ktoré vyžadujú auditívnu skúsenosť upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa sluchového postihnutia. Požiadavky súvisiace s výslovnosťou sa upravujú (nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v komunikácii v cudzom jazyku).
- f) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ sú vyučovacie predmety etická výchova v alternácii s náboženskou výchovou. Vyučovacie predmety etická výchova/náboženská výchova sa vyučujú podľa záujmu žiakov v skupinách najviac 10 žiakov.
- g) Na cirkevných školách je povinnou súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ vyučovacím predmetom náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa). Vyučovacím predmetom etická výchova môže škola vyučovať v rámci voliteľných predmetov z časovej dotácie disponibilných hodín.
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ je vyučovacím predmetom dejepis a občianska náuka.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú vyučovacie predmety fyzika, chémia, biológia a geografia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú vyučovacie predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. V technických študijných odboroch sa výučba matematiky realizuje v rozsahu minimálne 1,5 hodiny týždenne v každom ročníku. Vyučovacím predmetom informatika sa vyučuje povinne ak škola nemá zavedený odborný predmet aplikovaná informatika.

- k) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je vyučovací predmet telesná a športová výchova. Vyučovací predmet telesná a športová výchova sa vo všetkých ročníkoch vyučuje spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá, pričom možno utvárať skupiny zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet. Predmet telesná a športová výchova možno vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať do maximálne dvojhodinových celkov.
- l) Pre žiakov so sluchovým postihnutím je povinná výučba predmetu komunikačné zručnosti, ktorá sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet komunikačné zručnosti je súčasťou vzdelávacej oblasti „Špeciálnopedagogická podpora“.
- m) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- n) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa trieda s viac ako šiestimi žiakmi delí najviac na dve skupiny, s minimálnym počtom traja žiaci, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky, pričom v skupine je najviac šesť žiakov.
- o) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie. Sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.
- p) Súčasťou výchovy a vzdelávania žiakov je kurz na ochranu života a zdravia a kurz pohybových aktivít v prírode, ktoré sú uvedené v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. Kurz na ochranu života a zdravia má samostatné tematické celky s týmto obsahom: riešenie mimoriadnych udalostí – civilná ochrana, zdravotná príprava, pobyt a pohyb v prírode, záujmové technické činnosti a športy. Organizuje sa v treťom ročníku štúdia a trvá tri dni po šesť hodín, resp. 5 dní pri realizácii internátnou formou. Účelové cvičenia sú súčasťou prierezovej témy Ochrana života a zdravia. Uskutočňujú sa v 1. a 2. ročníku vo vyučovacom čase v rozsahu 6 hodín v každom polroku školského roka raz. Kurz pohybových aktivít v prírode sa koná v rozsahu piatich vyučovacích dní, najmenej však v rozsahu 15 vyučovacích hodín. Organizuje sa v 1. ročníku štúdia (so zameraním na zimné športy) a v 2. ročníku štúdia (so zameraním na letné športy).

7.7 Rámcový učebný plán pre 2 – ročné nadstavbové študijné odbory:

Cieľové zložky vzdelávania	Počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe ⁴	Celkový počet hodín za štúdium
Všeobecné vzdelávanie	26	832
Odborné vzdelávanie	23	736
Disponibilné hodiny	17	544
CELKOM	66	2112

Kategórie a názvy vzdelávacích oblastí	Minimálny počet týždenných vyučovacích hodín vo vzdelávacom programe	Celkový počet hodín za štúdium
VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	26	832
Jazyk a komunikácia • slovenský jazyk a literatúra • cudzí jazyk	12	384
Človek a spoločnosť • dejepis • občianska náuka	3	96
Človek a príroda • fyzika • chémia • biológia	1	32
Matematika a práca s informáciami • matematika • informatika	6	192
Zdravie a pohyb • telesná a športová výchova	2	64
Špeciálnopedagogická podpora • komunikačné zručnosti	2	64
ODBORNÉ VZDELÁVANIE	23	736
Teoretické vzdelávanie	15	480
Praktická príprava	8	256
Disponibilné hodiny	17	544
SPOLU	66	2112
Maturitná skúška		

7.8 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 2 – ročné nadstavbové študijné odbory:

- Rámcový učebný plán vymedzuje proporcie medzi všeobecným a odborným vzdelávaním (teoretickým a praktickým) a ich záväzný minimálny rozsah. Tento plán je východiskom pre spracovanie konkrétnych učebných plánov školských vzdelávacích programov, v ktorých budú vzdelávacie oblasti rozpracované do učebných osnov vyučovacích predmetov alebo modulov. Počty vyučovacích hodín pre jednotlivé vzdelávacie oblasti predstavujú nevyhnutné minimum. V školských vzdelávacích programoch sa rozširujú podľa potrieb odborov a zámerov školy z kapacity disponibilných hodín.
- Počet týždenných vyučovacích hodín v školských vzdelávacích programoch je minimálne 33 hodín a maximálne 35 hodín, za celé štúdium minimálne 66 hodín, maximálne 70 hodín.

⁴ Minimálny počet týždenných hodín je 33 (rozpätie 33 – 35 hodín)

Výučba v študijných odboroch sa realizuje v 1. ročníku v rozsahu 33 týždňov, v 2. ročníku v rozsahu 30 týždňov (do celkového počtu hodín za štúdium sa počíta priemer 32 týždňov, spresnenie počtu hodín za štúdium bude predmetom školských učebných plánov). Časová rezerva sa využije na opakovanie a doplnenie učiva a v poslednom ročníku na prípravu a absolvovanie maturitnej skúšky.

- c) Výučba slovenského jazyka a literatúry sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 3 hodiny týždenne v každom ročníku.
- d) Vyučuje sa jeden z jazykov: jazyk anglický, nemecký, francúzsky, ruský, španielsky, taliansky. Podľa potreby a podmienok školy aj ďalšie cudzie jazyky. Výučba prvého cudzieho jazyka sa v študijných odboroch realizuje minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v ročníku. Druhý cudzí jazyk sa môže vyučovať ako voliteľný predmet z časovej dotácie disponibilných hodín minimálne v rozsahu 3 týždenných vyučovacích hodín v 1. a 2. ročníku. Pre žiakov so sluchovým postihnutím vo vyučovaní cudzích jazykov sa požiadavky, ktoré vyžadujú auditívnu skúsenosť upravujú alebo vypúšťajú podľa stupňa sluchového postihnutia. Požiadavky súvisiace s výslovnosťou sa upravujú (nepresnosti vo výslovnosti nie sú prekážkou v komunikácii v cudzom jazyku).
- e) Pre žiakov so sluchovým postihnutím je povinná výučba predmetu komunikačné zručnosti, ktorá sa v študijných odboroch realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet komunikačné zručnosti je súčasťou vzdelávacej oblasti „Špeciálnopedagogická podpora“.
- f) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a spoločnosť“ sú vyučovacie predmety dejepis a občianska náuka, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- g) Na cirkevných školách môže byť súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a hodnoty“ vyučovacím predmetom náboženstvo (podľa konfesie zriaďovateľa).
- h) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Človek a príroda“ sú vyučovacie predmety fyzika, chémia a biológia, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia.
- i) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Matematika a práca s informáciami“ sú vyučovacie predmety matematika a informatika, ktoré sa vyučujú podľa ich účelu v danom odbore štúdia. Výučba matematiky sa realizuje s dotáciou minimálne 2 hodiny týždenne v každom ročníku.
- j) Súčasťou vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ je vyučovacím predmetom telesná a športová výchova. Vyučovacím predmetom telesná a športová výchova sa vo všetkých ročníkoch vyučuje spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá, pričom možno utvárať skupiny zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet. Predmet telesná a športová výchova možno v dennej forme štúdia vyučovať aj v popoludňajších hodinách a spájať ju do viachodinových celkov.
- k) Hodnotenie a klasifikácia vyučovacích predmetov sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi.
- l) Riaditeľ školy po prerokovaní s pedagogickou radou na návrh predmetových komisií rozhodne, ktoré predmety v rámci teoretického vzdelávania a praktickej prípravy možno spájať do viachodinových celkov.
- m) Praktická príprava sa realizuje podľa všeobecne záväzných právnych predpisov. Na praktických cvičeniach a odbornom výcviku sa trieda s viac ako šiestimi žiakmi delí najviac na dve skupiny, s minimálnym počtom traja žiaci, najmä s ohľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na hygienické požiadavky, pričom v skupine je najviac šesť žiakov.
- n) Disponibilné hodiny sú spoločné pre všeobecné a odborné vzdelávanie. Sú prostriedkom na modifikáciu učebného plánu v školskom vzdelávacom programe a súčasne na vnútornú a vonkajšiu diferenciaciu štúdia na strednej škole. O ich využití rozhoduje vedenie školy na základe vlastnej koncepcie výchovy a vzdelávania podľa návrhu predmetových komisií a po

prerokovaní v pedagogickej rade. Možno ich využiť na posilnenie hodinovej dotácie základného učiva (povinných predmetov) alebo na zaradenie ďalšieho rozširujúceho učiva (voliteľných predmetov) v učebnom pláne.

7.9 Rámcový učebný plán pre 4 – ročné úplné stredné všeobecné vzdelanie v päťročnej príprave (gymnázium)

<i>Vzdelávacia oblasť</i>	<i>Vyučovací predmet</i>	<i>Počet hodín za 1. – 5. ročník</i>
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	15
	prvý cudzí jazyk	20
	druhý cudzí jazyk	12
		47
Matematika a práca s informáciami	matematika	14
	informatika	4
		18
Človek a príroda	fyzika	6
	chémia	8
	biológia	8
		22
Človek a spoločnosť	dejepis	7
	geografia	6
	občianska náuka	7
		20
Umenie a kultúra	umenie a kultúra	2
		2
Človek a hodnoty	etická výchova/náboženská výchova/náboženstvo	2
		2
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	10
		10
Špeciálnopedagogická podpora	komunikačné zručnosti	5
		5
Povinné hodiny spolu		126
Disponibilné hodiny		35
Počet hodín povinných predmetov a disponibilných hodín spolu		161
Počet hodín spolu vrátane s nepovinnými hodinami		180

7.10 Poznámky k rámcovému učebnému plánu pre 4 – ročné úplné stredné všeobecné vzdelanie v päťročnej príprave (gymnázium)

- a) Maximálny počet vyučovacích hodín v týždni nesmie byť vyšší ako 36, čo predstavuje maximálnu hodinovú dotáciu spolu s nepovinnými predmetmi za celé štúdium 180 hodín. Finančné krytie nepovinných predmetov ministerstvo školstva nezaručuje.
- b) Rozdelenie hodín do ročníkov je v právomoci školy. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola zistí, podľa akého školského vzdelávacieho programu sa žiak vzdelával na predchádzajúcej škole a zabezpečí zosúladenie jeho vedomostí, zručností a postojov so svojim vlastným vzdelávacím programom spravidla v priebehu jedného roka.
- c) Vyučovacia hodina má v tomto rozdelení učebného plánu 45 minút. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania, napr. vyučovacie bloky.
- d) Predmet náboženstvo sa vyučuje na cirkevných školách.
- e) Cudzí jazyky – vyučujú sa dva z uvedených jazykov: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk a taliansky jazyk.
- f) Vyučovaci predmet telesná a športová výchova sa vo všetkých ročníkoch vyučuje spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá, pričom možno utvárať skupiny zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
- g) Trieda sa delí na každej hodine v predmetoch prvý cudzí jazyk, druhý cudzí jazyk, informatika, etická výchova, náboženská výchova, náboženstvo, telesná a športová výchova a na hodinách, ktoré majú charakter laboratórnych cvičení, praktických cvičení a projektov najviac na dve skupiny s minimálnym počtom traja žiaci.
- h) Na vyučovanie ostatných povinne voliteľných predmetov (okrem etickej výchovy a náboženskej výchovy) možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom žiakov 12.
- o) Pre žiakov so sluchovým postihnutím je povinná výučba predmetu komunikačné zručnosti, ktorá sa na gymnáziu realizuje s dotáciou minimálne 1 hodiny týždenne v každom ročníku. Predmet komunikačné zručnosti je súčasťou vzdelávacej oblasti „Špeciálnopedagogická podpora“.
- p) Kurzové formy výučby sa realizujú v zmysle platnej legislatívy.
- i) Disponibilné hodiny použije škola pri dotvorení školského vzdelávacieho programu na:
 - 1) vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do ŠVP,
 - 2) vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy, experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe a predmetov, z ktorýchsi žiak alebo jeho zákonný zástupca vyberá.

8 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

Vzdelávacie štandardy vyučovacích predmetov sú pre žiakov so sluchovým postihnutím rovnaké ako u ostatných žiakov s prihliadnutím na stupeň sluchového postihnutia žiaka. Predmet komunikačné zručnosti je zameraný na rozvoj komunikácie, preto nemá štandardy.

9 VYUČOVACÍ JAZYK

Vyučovacím jazykom je štátny jazyk Slovenskej republiky alebo jazyk príslušnej národnostnej menšiny.

10 POVINNÉ PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Platia všetky ustanovenia uvedené v príslušných štátnych vzdelávacích programoch. Na dosiahnutie špeciálno-pedagogických cieľov výchovy a vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím na stredných školách je potrebná spolupráca s jednotlivými pracovníkmi školy: učiteľ – špeciálny pedagóg (surdopéd), asistent učiteľa, vychovávateľ - špeciálny pedagóg (surdopéd), pomocný vychovávateľ, logopéd, psychológ, sociálny pracovník, tlmočník posunkovej reči.

11 POVINNÉ MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ ZABEZPEČENIE

Platia všetky ustanovenia uvedené v príslušných štátnych vzdelávacích programoch stredných odborných škôl a gymnázií. Podľa potreby je materiálno-technické a priestorové zabezpečenie doplnené o pomôcky pre žiakov so sluchovým postihnutím.

12 PODMIENKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVIA

Platia všetky ustanovenia uvedené v príslušných štátnych vzdelávacích programoch.

13 ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Platia všetky ustanovenia uvedené v príslušných štátnych vzdelávacích programoch.

**VZDELÁVACÍ PROGRAM
PRE ŽIAKOV SO SLUCHOVÝM POSTIHNUTÍM
STREDNÉ VZDELÁVANIE**

PRÍLOHA

Príloha 1: OBSAH VZDELÁVANIA PREDMETU

Komunikačné zručnosti

Charakteristika predmetu

Žiaci so sluchovým postihnutím prichádzajú na štúdium v stredných odborných školách s rozdielnymi komunikačnými kompetenciami. Vyučujúci na vyučovacích hodinách poskytuje cieľavedomou, systematickou činnosťou žiakom so sluchovým postihnutím účinnú pomoc pri prekonávaní komunikačných ťažkostí. Cieľom vzdelávania žiakov so sluchovým postihnutím v predmete komunikačné zručnosti je poskytnúť im širšiu a bohatšiu komunikačnú kompetenciu v rozličných situáciách vyskytujúcich sa v sociálnom kontexte a samovzdelávaní. S prihliadnutím na špecifické ciele predmetu, na druh a stupeň sluchového postihnutia u žiakov, predmet komunikačné zručnosti neobsahuje obsahové a výkonové štandardy.

Podľa možnosti a predpokladov žiaka sa komunikácia so žiakom rozvíja všetkými dostupnými komunikačnými formami: v posunkovom jazyku, posunkovanou slovenčinou, prstovou abecedou, v hovorenom jazyku, písomnou formou, pomocnými artikulačnými znakmi, neverbálnou komunikáciou, pantomímou, dramatizáciou a inými prostriedkami.

Obsah predmetu komunikačné zručnosti je rámcový a štruktúrovaný tak, aby sa systematicky rozvíjala receptívna, centrálna a expresívna zložka reči. V procese vyučovania predmetu komunikačné zručnosti si žiaci so sluchovým postihnutím upevňujú a rozširujú pasívnu a aktívnu slovnú zásobu, osvojujú nové pojmy v hovorenom alebo posunkovom jazyku, prípadne v oboch jazykových systémoch.

Ciele

Komunikačné zručnosti sa zameriavajú na rečový a jazykový rozvoj žiakov so sluchovým postihnutím. Cieľom vyučovania predmetu komunikačné zručnosti je optimalizovať prijímanie, spracovanie, produkovanie a odovzdávanie informácií u žiaka so sluchovým postihnutím podľa jeho predpokladov a schopností.

Úlohy pre jednotlivé ročníky sú koncipované tak, aby si žiaci systematicky osvojili rozličné formy komunikačných zručností v jednotlivých jazykových rovinách v lexikálno-sémantickej, morfológicko-syntaktickej, foneticko-fonologickej a pragmatickej rovine.

Úlohy, námety na obsah, metódy, formy a prostriedky sa z časti opakujú ale v širšom rozsahu a na kvalitatívne vyššej úrovni.

Hlavné úlohy pre rozvíjanie komunikačných zručností žiakov spočívajú vo fixácii a automatizácii komunikačných zručností vo všetkých jazykových rovinách osvojených na druhom stupni. Na základe ďalšieho rozvoja lexikálno-sémantickej zložky reči sa rozvíjajú aj morfológicko-syntaktické štruktúry, zautomatizujú sa aj správne foneticko-fonologické štruktúry. Väčšia zručnosť sa má získať aj v perceptívnej, aj expresívnej komunikácii, najmä v spontánných prejavoch, v predlžovaní monológov, v zručnosti čítať s porozumením a správne riešiť slovné úlohy.

Úlohou vyučovania predmetu je systematické formovanie a rozvíjanie komunikačných schopností žiakov. Rozvíjanie komunikačných schopností kladie požiadavku navodzovať a sústavne rozvíjať komunikáciu medzi žiakom a učiteľom, ale i medzi žiakmi navzájom. Vyučovanie predmetu rozširuje praktické znalosti jazyka, privádza žiakov k zvnútorneniu jazyka a k uspokojovaniu komunikačných potrieb pri priamom styku. Formovaním a rozvíjaním komunikačných zručností sa upevňuje sebadôvera žiaka so sluchovým postihnutím. Obsahové

zameranie, prostriedky a metódy práce sú podmienené zásadou individuálneho programovania. Komunikačné zručnosti žiakov so sluchovým postihnutím rozvíjame:

- a) v hrách a rôznych činnostiach žiakov,
- b) témami zameranými na bežné životné situácie.

Každá komunikačná situácia sa citlivo využíva na dialóg so žiakom hovorenou rečou prípadne aj posunkovým jazykom. Rozvíjanie dialogickej reči začíname otázkami, nadväzujúcimi na aktuálne zážitky žiakov. Komunikáciu so žiakmi rozvíjame všetkými dostupnými prostriedkami: mimikou tváre, gestikuláciou, písanou rečou, pantomímou, dramatizáciou a inými prostriedkami. V spontánnych alebo navodených situáciách sa opakujú gramatické javy osvojené v slovenskom jazyku a literatúre, ako aj javy významné z hľadiska ich komunikatívnej využiteľnosti.

Učebné osnovy sú zamerané na rozvíjanie receptívnej, centrálnej a expresívnej zložky reči. Sú koncipované ako otvorený systém, čo znamená, že učivo sa môže dopĺňať alebo redukovať. Obsahové zameranie a osnovné heslá plnia funkciu námetov pre učiteľa. Učiteľ si zvolí na jednotlivé hodiny rozsah a obsah námetov, ktoré sú pre žiakov potrebné z hľadiska ich praktického využitia. Učiteľ rozhodne o spôsobe riadenia vyučovacieho procesu v snahe dosiahnuť maximálnych výsledkov, dbá o to, aby žiaci mali možnosť čo najviac využívať reálne komunikačné činnosti. Žiaci sa na predmete učia odzerať, prebieha sluchová výchova, osvojujú si nové pojmy, učia sa chápať ich význam a používať ich podľa potreby. Rozvíja sa aktívna a pasívna slovná zásoba. Učia sa tvoriť gramaticky správne vety, viesť dialóg, vyjadriť svoje názory a pocity v ich najoptimálnejšej forme reči.

Žiaci poznávajú funkcie rodiny, školy, oboznamujú sa s normami spoločenského správania a ich uplatňovaním v bežnom živote, upevňujú si elementárne mravné postoje, oboznamujú sa so zásadami bezpečnostných opatrení a získavajú poznatky o živote a spoločnosti (mravné hodnoty – úcta k sebe, k druhým ľuďom, čestnosť, statočnosť, spravodlivosť, pravdovravnosť, pracovitosť). Charakter človeka – kladné a záporné vlastnosti. Zmysel života – štúdium, práca, rodina, oddych. Spolužitie ľudí na zásadách spolupráce a tolerancie.

Žiaci poznávajú úlohu štátu v spoločnosti, oboznamujú sa so sústavou štátnych orgánov a ich funkciou a slovenskou volebnou sústavou. Oboznamujú sa s podstatou a prejavmi dospelovania, podstatou priateľstva, nutnosť zodpovedne pristupovať k láske, manželstvu a rodičovstvu. Pripomínajú si pamätné dni a ich význam v živote spoločnosti. Uskutočňujú sa rozhovory pri spoločenskom styku.

Predmet komunikačné zručnosti sa neklasifikuje. Schopnosť komunikácie v určitom jazykovom systéme odporúčame hodnotiť slovne.

Obsah (prehľad tematických celkov)

Platí pre všetky ročníky. Učivo na seba nadväzuje špirálovito a postupne, takže v každom ročníku sa preberá totožný tematický celok. Obsah tematického celku je prispôbený potrebám žiakov. Pri práci na hodine vyučujúci využíva metódy a formy práce adekvátne veku a vyspelosti žiakov. Postupuje od najjednoduchších po najzložitejšie. Postupnosť metód: kognitívne, zážitkové, skúsenostné, dramatické, situačné, dialóg, monológ, problémové vyučovanie, diskusia, polemika

Tematické okruhy

Rozvíjanie receptívnej zložky reči aj v posunkovom jazyku

Rozlišovanie rôznych zvukov sluchom i vibračnými pocitmi.

Rozlišovanie slov, viet podľa zvuku.

Rozvíjanie schopnosti odzerať

Počúvanie hudby (zrakom, hmatom, sluchom).

Rozvíjanie schopností odzerania.
Rytmizácia s pohybovým vyjadrením.

Rozvíjanie centrálnej zložky reči (v hovorenom a posunkovom jazyku)

Chápanie pojmov.
Výber a použitie adekvátneho pojmu.
Napĺňanie pojmov konkrétnym obsahom.

Rozvíjanie expresívnej zložky reči (v hovorenom a posunkovom jazyku)

Rozvoj reči vo formách hovorenej reči a posunkovej reči (opísanie predmetov, udalostí).
Podporovanie samostatného vyjadrovania.
Rozprávanie podľa obrázku.
Rozprávanie krátkeho príbehu.
Dialóg na danú tému.
Dialógy o prečítanom, videnom, prežitom diani (film, šport, exkurzia, televízne relácie, súťaže, stretnutia s počujúcimi rovesníkmi a i.).
Rozvoj diagnostickej reči – spresňovanie, obohacovanie úrovne pojmového slovníka, otázok, rozvíjanie chápania zmyslového obsahu dialógu a určených rečových situácií.
Pantomíma v kombinácii s dramatizáciou, s tancom, s výtvarným prejavom.

Rozvíjanie slovnej zásoby (v hovorenom a posunkovom jazyku)

Aktívna slovná zásoba

- Pomenovanie konkrétnych predmetov, javov a dejov.
- Vyhľadávanie protikladov. Vytváranie asociácií.

Pasívna slovná zásoba

- Identifikácia slova, oboznámenie s významom slova.
- Spresnenie a rozšírenie významu slov.
- Tvorenie slov odvodzovaním a skladaním.
- Zjednocovanie slov v synonymický rad na základe jednoty významu.
- Objasňovanie rozdielov synonymým.
- Práca so slovníkom, literatúrou, cestovným poriadkom, telefónnym zoznamom, Internetom, webom a i.

Prozodické faktory reči (v hovorenom a posunkovom jazyku)

Rozvíjanie emočnej prozódie (vnášanie citov do rozprávania – vyjadrenie radosti, hnevu, smútku, strachu). Rozvíjanie primeranej modulácie hlasu pri oznamovacej, opytovacej a rozkazovacej vete.

Upevňovanie prozódie v komunikácii (rytmus a melódie).

Upevňovanie pravidiel vzájomnej komunikácie (v hovorenom a posunkovom jazyku)

Rozvíjať schopnosť viesť rozhovor, zdvorilé formulácie od otázky k odpovedi, zodpovedajúce správanie sa, póza pri reči.

Orientácia a nonverbálne dorozumievanie (v hovorenom a posunkovom jazyku)

Rozvíjanie schopnosti chápania významu piktogramov používaných v doprave, reštauračných zariadeniach, hotelových službách a inštitúciách občianskej vybavenosti.

Rozvíjanie schopnosti chápania významu slovného oznámenia, označenia orientačných a informačných pokynov v hlavných svetových jazykoch (WC, vchod, východ, výťah, schody, úschovňa, atď.).

Nácvik paličkového (čitateľného) rukopisu. Rozvíjanie schopnosti porozumenia informáciám na plagátoch, billboardoch, mapách, informačných tabuliach, turistických značkách a pod.

Kultúra v živote sluchovo postihnutého človeka (v hovorenom a posunkovom jazyku)

Podstata a význam kultúrnych podujatí – divadlo, balet, muzikál, opera, opereta, výstava obrazov, výstava umeleckých prác, výstava ručných prác, výstava detskej umeleckej tvorby. Interpretácia umeleckého zážitku komunikatívnymi prostriedkami.

Proces

Vyučovanie komunikačných zručností prebieha z psycholingvistického hľadiska stavia spočiatku na hre, neskôr kreativite, tvorení vlastného textu (hra s jazykom).

Zo sociolingvistického hľadiska sa vyučovanie komunikačných zručností orientuje na najčastejšie a veku primerané komunikačné situácie, ktoré sú ilustrované napr. na príkladoch textov v učebniciach, na videozáznamoch, precvičované formou dramatizácie či simulovania rozličných situácií.

Zo systémového hľadiska sa jednotlivé jazykové javy nepreberajú izolovane, ale vždy v súvislosti s inými jazykovými javmi, pričom sa berie do úvahy hierarchia jednotiek jazykového systému a jeho jednotlivých rovín. Rozlišuje sa centrum a periféria jazykových javov. Skúma sa forma aj obsah jazykových jednotiek, gramatických kategórií, popri synchronii sa v odôvodnených prípadoch upozorňuje aj na diachroniu jazykových javov. Dôraz sa pritom kladie na tie jazykové roviny, ktoré majú vyústenie v texte, t. j. na lexikálnu a syntaktickú rovinu. Posilňuje sa vyučovanie rečových prejavov, od reprodukcie textov sa postupne prechádza k tvorbe vlastných textov. Precvičuje sa ústna podoba rôzne uplatňovaná v jednotlivých štýloch či žánroch.

V oblasti jazykovej kultúry sa postupne prechádza od osvojovania si zvukovej a pravopisnej normy k základom lexikálnej, morfolologickej a syntaktickej normy a poznatkov z dejín jazyka a jazykovedy. Vyučovací proces vyúsťuje do získavania poznatkov o primeranom štylistickom využívaní jednotlivých jazykových prostriedkov.

Vo vyučovaní sa uplatňuje princíp špirálovitosti a postupnosti, to znamená, že o preberaných jazykových javoch sa postupne pridávajú ďalšie poznatky, ktoré sa rozširujú do hĺbky.

Učiteľ využíva rozličné vyučovacie metódy (napr. heuristickú, analyticko-syntetickú atď.) a rozmanité formy práce. Ich výber a použitie závisí od konkrétnych podmienok pri rešpektovaní zásady primeranosti veku.

Významné miesto má samostatná práca žiakov s dôrazom na diferencovanosť úloh a individuálny prístup učiteľa k žiakom. Je potrebné rozvíjať invenciu žiakov a využívať ich hravosť prostredníctvom didaktických hier.

Dôsledne sa uplatňuje zásada názornosti, pričom sa okrem textu v učebnici či živého príkladu učiteľa, názorných pomôcok a jazykových príručiek využívajú akusticko-auditívne pomôcky a opticko-akustický kanál (televízia, video). Učiteľ využíva rozličné typy úloh a cvičení, motivuje žiakov v práci.

Celkovo vyučovanie komunikačných zručností vedie k odhaľovaniu základných funkcií jazyka - funkcie komunikatívnej, kognitívnej, reprezentatívnej a estetickej.

